Ч. 324 (14.221). Львів, середа 4. грудня 1935. Pocztowa opłata opłacona ryczałtem Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ і АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10. II. пов. — Конто почт. щадн. 904-060, 149.322. — Адреса для телеграм: „Діло" Львів. — Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „

ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26. — В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. — ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Застрілили двох членів ОУН?

„Львовскі Дзеннік Народови" ч. 1. з 1. ц. м. повідомляє, що поліція натрапила в Ковлі, біля залізничого двірця, на двох членів ОУН, а саме Никитюка з Киверців та Силюка з Жидичина на Волині. Оба вони на вид поліції почали стріляти а відтак кинулися втікати. Але їх досягнули кулі поліційних крісів і оба вони згинули.

Никитюк та Силюк мали вбити в літі цього року на терені луцького повіту двох поліцаїв Рихтера і Куптелю, команданта постерунку в Лаврові Курилка та православного священика Пятаченка. Оба вони довгі місяці скривались серед місцевого населення.

Трагічна смерть українських галицьких комуністів у Москві.

Троцькістський орган у Канаді „Робітничі Вісти" повідомляє, що підчас припадкової мабуть пожежі вязниці ҐПУ на Лубянці у Москві згинули колишні провідники галицьких „шумськістів": *Петро Стасюк* (псевдо Тарас Орський), *Роман Кузьма* (псевдо Комар, Турянський, Лаврвевич), та *Адріян Леонтович* (псевдо Нюник, Тенет). Петра Стасюка заманили під кінець 1932. р. до Москви нібито, щоб вести переговори у справі ліквідації розлому. Пізніше станули при помочі підробленого листа Стасюка також Леонтовича. Турянський приїхав до Москви в 1933. р., деякий час працював як урядовець, але пізніше його арештували під закидом, що вдержує звязки з лівою опозицією. Він був довголітнім членом Ц. К. та політичного бюра К. П. З. У. і делегатом К. П. З. У. в Комінтерні. (ВУ).

Великі роботи у львівському воєвідстві.

Рада фонду праці приняла рамовий плян інвестиційних робіт у львівському воєвідстві. На роботи призначено 12 міліонів зол., з цього 2 міліони на будову державних доріг. Отже будуть перебудовані шоси Львів—Жовква і Львів—Винники, дороги під Дрогобичем та мости на ріках Вігор і Бар. Крім того будуть переведені роботи при реґуляції Полтви, Верешиці, Тисьмениці, Білки, Рати і ін.

Великі інвестиційні роботи будуть ведені у Львові, Дрогобичі, Бориславі, Перемишлі, Ряшеві і Сяноці. У Львові перебудують вулиці Личаківську, Зелену, Зиблікевича, Кадецьку і Жовківську. Побудують теж або перебудують канали на Залізній Воді, на вул. Снопківській, Валовій, Ягайлонській, Полтвяній, Сикстуській, Під Дубом і площі Ґолуховських. Постановлена теж надбудова хірургічної клініки.

Большевицька відплата Естонії.

Совіти зааранжували „шпигунську аферу".

ТАЛЛІН, 3. 12. ПАТ. Совітська преса повідомляла недавно, що у псковській ґубернії викрили широко розгалужену шпигунську організацію, якою кермував мабуть один естонець. У звязку з тією вісткою таллінська преса пише, що йде тут не про ліквідацію шпигунської організації, але про переслідування кольоністів естонської національности. Здогадуються, що совітська акція є відплатою за те, що естонська влада викрила шпигунську банду, що ділала в Естонії в користь Совітів і якої шефом був секретар совітського консуляту Борісов. У висліді слідства Борісов мусів виїхати з Естонії. Перед приїздом до Талліна він був у Гельсінґфорсі, звідки мусів був виїхати.

Франція домагається від Совітів давніх довгів.

ПАРИЖ, 3. 12. ПАТ. „Ле Капіталь" потверджує, що підчас дискусії над совітсько-французьким договором і в палаті послів і в сенаті порушуть справи давніх російських довгів. Парлямент домагатиметься, щоб уряд навязав із Совітами переговори з метою зліквідувати цей спір, що тепер, коли французький уряд удержує з Совітами оперті на спрецизованім договорі взаємини, не повинен протягатися. „Ле Капіталь" домагається, щоб Франція вимусила перед ратифікацією французько-совітського договору на Совітах, щоб вони справу давніх довгів передали до зрішення Лізі Націй, чи точніше фінансовому комітетові Ліґи. Однак тому, що Совіти стараються використати Лігу Націй для своїх цілей, справу довгів рішуче треба поладнати перед ратифікацією договору.

В поінформованих колах заявляють, що премієр Ляваль рішений остаточно справу ратифікації договору довести до кінця, але з уваги на те, що буджетові справи є тепер на першому пляні зацікавлень палати й уряду, ратифікація згаданого договору прийде щойно на порядок нарад палати після закінчення буджетової дискусії.

Проєкт французького буджету на найближчий рік.

ПАРИЖ, 3. 12. ПАТ. Згідно з рефератом ґенерального звітодавця буджету пос. Бареті передбачують на майбутній рік *40.303.993.240 франків доходів* і *40.260.164.760 франків видатків*. Отже буджет замикається надвишкою яких 43 міліонів. Та ця надвишка змаліє до 30 міліонів через внески, предложені урядом фінансовій комісії. Слід зазначити, що йде тут про т. зв. звичайний буджет. Крім цього істнує ще буджет надзвичайних видатків на оборону краю, які мають покрити надзвичайні доходи.

Перед розвязанням японського парляменту.

ТОКІО, 3. 12. ПАТ. Преса переконана, що розвязання парляменту неминуче. „Гоезі" пише, що парлямент розвяжуть у лютім після ухвалення буджету. „Асахі" підкреслює, що більшість партії Сеюкаі, що від самого початку є в опозиції до уряду премієра Окада, відмовилась приступити до ради національної політики та тим, ще більше зазначили своє опозиційне становище. Преса думає, що уряд і партія Сеюкаі приготовляється розвязати парлямент.

Політичний скандал в Еспанії.

МАДРИД, 3. 12. ПАТ. Спеціяльна комісія кортесів веде слідство у справі обвинувачень, що їх висунув колишній ґенеральний інспектор кольоній Номбеля проти колишнього державного підсекретаря Морено Кальво. Номбеля закидає Кальвові, що злочинно підтримував деякі фірми, які торгували зброєю. Комісія палати переслухуватиме колишнього премієра Леру, теперішнього премієра Чапапрієта, також міністер Хіль Роблєса, Льюсія і Віллянова.

Видатність праці, чи новий визиск?

Женева, листопад 1935.

Від 14.—17. листопада відбулась у Москві перша загально-союзна нарада стахановців з демагогічною галасливістю, незвичайною навіть для большевицьких зїздів цього роду. Поруч із стахановцями „ударниками" ріжних галузей промислу виступили з довжелезними промовами і самі кремлівські можновладці Сталін, Калінін, що саме святкує шестидесятиліття свого істнування, Молотов і Каганович, якого підземельна залізниця підмокає і завалюється потроху, Орджонікідзе, всеукраїнський сатрап Постишев та інші. При цій нагоді Сталін дістав новий титул „фельдмаршала комуністичного руху".

Одну з перших промов виголосив природно самий пророк нового „руху", Олександер Стаханов, вуглекоп з Донбасу, і зясував докладно свою методу, якою він осягнув таку незвичайну видатність праці. Раніше він добував, як і інші приблизно 14 тон вугілля за 8 годин праці, але переклавши всі додаткові роботи, зміцнення шахти, відсунення вирубаного вугілля, направи і т. і. на інших, він поставив рекорд у 227 тон. На основі такого досвіду він поділив окремі функції між робітників цілої шахти. Число їх наслідком цього зменшилось з 117 на 98, а кількість добутого за добу вугілля зросла з 980 на 1200 тон. З цього приводу „Ізвестія" з 15. ц. м. пишуть: „Найбільша кількість добутого вугілля, що припадає на один молоток у найкращій шахті Рурщини — 17 тон; а шахта „Красний Октябр", що найкраще пристосувала методу Стаханова, добула у жовтні пересічно 19 тон на молоток".

Рекорди видатности праці осягнені поодинокими стахановцями в тяжкім промислі, в текстильнім, шкірянім та інших, оголошені святочно на конґресі були розмірно не менші ніж рекорди копалень вугілля. При кожній нагоді зазначували на параді бундючно, що СССР зложив і перегнав не лише Европу, а й цілий світ, який зрештою при постійнім зрості започаткованої Москвою кризи, не має найменшої охоти творити нові рекорди видатности праці. Не бракувало на конґресі і палких обіцянок „улюбленому" Сталіну підести теж якість виробів совітського промислу.

Безпосередні наслідки цієї методи для самих стахановців покищо більші, ніж для совітського промислу. Самий Стаханов хвалився на конґресі, що заробив за 18 виходів до копальні 1000 рублів. Совітська преса оголошує прізвища тих, що заробили на місяць понад тисяч рублів. „Тисячників" числять зрештою покищо тузинами. Число „стахановців", себто робітників, що готові працювати понад призначену мінімальну норму за збільшену платню має справді багато тисяч. Один із промовців, Жданов, зазначує, наприклад, що число стахановців у Ленінграді зросло за час від 10. до 15. жовтня з 484 на 14.300.

Але той самий Жданов вказує і на сильний спротив стахановській методі, говорячи: „В деяких наших підприємствах стахановський рух стрінув опір опортуністичних, консервативних елементів наших господарських і професійних

організацій, та реакційних частин робітництва. З цього боку висловлювали побоювання, що новий рух спричинить збільшення пляну виробництва та викличе ріжні труднощі. Але ми дали до зрозуміння, що партія не завагається вимести саботажистів". (Ізв. 18. листопада ц. р.).

Але знищити саботажистів видко не так то легко, як це хвалиться зробити пан Жданов. Той самий офіціоз московського уряду пише: „Факти останнього часу доводять, що саботажисти не склали зброї перед стахановським рухом, а вживають нової зброї. Вони не роблять нічого, щоб уникати аварій та поломання машин, в багатьох випадках вони самі навіть спричиняють шкоди. За останніх два тижні Донбас втратив через поломання машин понад 10.000 тон вугілля на добу. Передові шахти тресту „Чистяковугіль“ дають наслідком збільшення аварій менше вугілля ніж у вересні. У шахтах „Макеевуголь“ аварії зменшують добуття вугілля на 10 відс. на добу. Аварії та поломання машин є найбільш улюбленими засобами в боротьбі проти стахановського руху. В перших 20 днях жовтня мав трест „Чистяковуголь“ 282 аварії. Противники високої видатности праці не спиняються в своїй ненависти перед найгіршими вчинками; це доводять напади на стахановців, що траплялись в останнім часі в багатьох районах та вбивство найкращого стахановця Пехнова і т. і.“ (Ізв. 2. XI. 35.).

Про терор проти стахановців та інших „знатних“ людей повідомляє все частіше совітська преса. Одного такого залізничника скинули, наприклад, недавно з поїзду, йому відтяли колеса обидві ноги, він вмер заявивши, що напад на нього доконали мабуть саботажисти. Прокуратура не може дати собі ради перетяжена саботажними справами і спрямовує їх масово на припинення, за що дістає часом нагінку від тряду.

Але звідки ця „реакційність“ робітництва, звідки походить його опір проти збільшення „видатности“ праці, чому робітники уважають „знатних людей праці“ зрадниками робітничої солідарности і поборюють їх, як можуть? Відповідь на ці питання дає в значній мірі коротка історія стахановського „руху“, що має за собою не більше року. Почалась вона скасуванням карток на хліб та на інші засоби поживи, що забезпечували робітництву справді незвичайно низький мінімум істнування, але й боронили його від надмірного визиску, від примусу збільшувати „видатність“ праці.

По переведенню колективізації сільського господарства при помочі голодових катастроф, що зменшили поважно число селянства, спеціяльно на Україні, московський уряд узявся негайно і за робітництво, поставивши його перед вибором — голодуй, чи ставай „ударником“. Те, що робітництво не кинулось відразу і масово ставати „ударниками“ доводить лише деяку його свідомість і солідарність. Скасування карток на засоби поживи та стахановство матиме безперечно ті самі наслідки для робітництва, які мала колективізація для селянства, себто голодову катастрофу і частинне фізичне винищення. Що московський уряд не всилі оплатити наслід збільшення видатности праці цілого робітництва, ясно як божий день. Згідно з офіціяльною совітською статистикою, яка на брак оптимізму, як відомо, не хорує, річна кількість збіжжа зросла в часі від 1913 до початку 1933 р. приблизно на одну восьму, а населення зросло на одну третину. Як стоїть справа із худобою та іншими засобами поживи, також загально відомо, без порівняння гірше ніж 20 років тому. Отже засобів збільшити виживлення робітництва відповідно до збільшення визиску уряд не має. А щоб ударемнити опір робітництва, уряд намагається розбити його та відокремити незначну кваліфіковану меншину „знатних людей. стахановців“. Деяке поліпшення матеріяльного стану трохи ширшої верстви робітництва можливо лише через зменшення загального числа робітництва; очевидно лише пересуваючи поважну його частину на примусові лісові, каналові та інші подібні роботи, головно на півночі: себто повільно фізично його винищуючи. Такі пересунення вже почалися. Стаханов заявив на конгресі, що робітників, які зробилися зайвими в шахті наслідком його методи, переведено на „підготовні праці“.

Зазначити можливі наслідки стахановського визиску можна лише почасти і в перспективі. Він збільшить очевидно видатність праці, але й загострить боротьбу між урядом та робітництвом. Вигляди робітництва на перемогу в цій боротьбі властиво безнадійні вже тому, що фронт соціяльної боротьби є властиво додатковим, головним з фронтів боротьби поневолених націй проти московського уряду.

Стахановський визиск буде найтяжчий в Україні. Недурнож і почався він у Донбасі, осередку московської хижацької господарки та найгіршого визиску в Україні. Але в Україні зустрічає він і найміцніший опір.

М. Данько.

З української преси.

Світла і тіни.

Остание число органу СУКІП *„Торговля і Промисл“* вийшло в подвійному обемі і присвячене „справам рідного промислу і його пропаганді серед нашого купецтва“. Зпоміж статтей, поміщених у ньому, передруковуємо тут одну, а саме: „Наше „ґриндерство“, де коротко розглянена наша промислово-піонірська рухливість.

„В пошукуванні нових джерел заробітку ввійшов наш нарід на трудний, але правильний шлях більшої ніж колинебудь досі господарської розбудови. Можнаб сказати, що в нас почалась нова доба, доба т. зв. *ґриндерства*, себто основування все нових продукційних варстатів праці, бо кожний місяць приносить на наш ринок *нові рідні вироби*, які мають дійти до рук у першу чергу також рідного консумента.

Капітал багатьох одиниць або гуртків стає рухливіший, ба навіть виходить із сховищ, де він не грав ніякої суспільної ролі і йде на службу творення нових національно-господарських цінностей та репродукцією помножує себе, збільшає свою кількість.

Входимо в добу, коли розгортається *особиста і збірна підприємчивість*, в добу напруги національної енергії, йдучи за здоровим інстинктом самозбереження і засадою „не опускати рук, а працювати“. Цей зворот до кращого і його дотепершні осяги занадто ще скромні, щоби можна підходити до них з якимись анальогіями з історії західно-европейських народів, або дошукуватись темпа далекої Америки чи сусідньої країни Совітів, яка навспіх перемінює свій недавній сільсько-господарський характер на промислово-фабричний, під знаком „ґіґантоманії“. Залишаючи всі порівняння на боці, а беручи під увагу тільки наше „вчора“ і наше „сьогодні“, можемо не без гордости ствердити *значний наш поступ*.

Більшають у нас кадри „людей інтересу“, що здебільша представляють своєрідний тип, який у своїй підприємчивости кермується не захланністю, не бажанням високовідсоткового зиску коштом інших, а радше бажанням гідного і чесного заробітку. Наша атмосфера починає просякати тою горячковою діловитістю, яку знає тільки торговля і промисл (в усіх їх відмінах). Появляється свій робітник, який є живим доказом, що безробіття можемо побороти власними руками. Але разом із тим зарисовуються щораз сильніше ріжні труднощі, які можуть стати поважним гальмом у дальшому зрості, а навіть загрожують осягам, що — здавалось би — мають під собою муровані фундаменти. Деякі труднощі є овочем простого непорозуміння, деякі виростають з браку доброї волі або спроможности бачити господарський інтерес нації у його синтетичній цілости, а деякі є продуктом усе таки людської слабости і захланности, самолюбства, легкодушности, байдужости, або недостатків фахового знання, тощо.

Наше „ґриндерство“ стоїть перед великим питанням, яке можна охрестити одним словом *„тривкість“*...

Одначе ми певні, що це питання розвязане буде позитивно, особливо, коли на фронті оборони рідного промислу стане твердо також український купець, доповнюючи тим ролю кооперації, яка маючи зорганізованого консумента є — як досі — одинокою калькуляційно твердою величиною для нашого промислу“.

Поняття „ґриндерство“ ввійшло в економію у значінні основування нових підприємств з примішкою спекуляції. Звязане воно з горячковою засновницькою діяльністю німців після війни 1870—73. р., а діяльністю, що у своєму ядрі не зовсім була здорова, а через те заломилась. Слову „ґриндерство“ автор статті очевидно не надає спекулятивно-невдачних рис, хоч із натяком на небезпеку занадто великого розгону при засновуванні нових підприємств, які на нашому ґрунті мають своєрідні труднощі.

В. Н—вич.

Новий закон про відсотки.

Рада міністрів ухвалила проект декрету президента Польщі в справі висоти законних відсотків. Визначили висоту законних (судових) відсотків у приватно-правних відносинах на 8 проц. річно.

Гарячі дні центрального китайського уряду.

ПЕКІН, 3. 12. ПАТ. У Паофінґ-Фу відбувається конференція у справі японських домагань щодо конторлі пятьох провінцій Півн. Китаю. У цій конференції бере участь ґен. Го-Їнґ-Чін, віцеміністер війни. Плян тієї контролі передбачує мабуть створення Північної Політичної Ради Китайської Республики, що контролювала би тих пять провінцій з доручення Нанкіну. Ця рада булаб подібна до автономної ради Монголії.

ШАНГАЙ, 3. 12. ПАТ. У Нанкіні відкрили пленарну сесію центрального виконавчого комітету. Метою тієї комісії вибрати нових членів уряду. Думають, що виберуть кількох кантонців з проф. Шулю, ректором університету ім. Сун-Я-Тсена в Кантоні. Кружляють поголоски, що марш. Чан-Кай-Шек займе мабуть становище президента виконавчого комітету.

Совіти хочуть дістати Кузімова у свої руки.

БЕРЛІН, 3. 12. ПАТ. У звязку з відомою крадіжю в совітському посольстві у Празі прийшло, як повідомляють з Москви, до виміни нот між совітським посольством і чеським урядом. Чеський уряд відповів, що питання видачі Кузімова Совітам буде вирішене щойно тоді, коли всю справу провірить найвища судова влада в Чехословаччині.

Венізельос вертається до Греції.

Кондиліс ображений.

АТЕНИ, 3. 12. ПАТ. Ґен. Кондиліс виїхав з Атен і замешкав у фільварку віддаленім 30 км. від столиці.

У вислілі оголошеної вчора амнестії вийшло на волю 578 осіб засуджених за участь у березневому повстанні. Незабаром повернуться з закордону Венізельос і ґен. Пластірас.

Міські Театри у Львові, середа 4. грудня 1935.
Нині у ВЕЛИКІМ ТЕАТРІ в год. 8-мій веч.
знаменита комедія Гоголя: **„РЕВІЗОР“**
Капітальна гра артистів. Гумор і сміх. Дотеп і злобна сатира.

Розправа за вбивство міністра Перацького.

ТРИНАЦЯТИЙ ДЕНЬ РОЗПРАВИ.

СЕНЗАЦІЙНІ ЗІЗНАННЯ ПІДС. І. МАЛЮЦИ.

Розправа у вівторок 3. грудня почалася в год. 10.30 передполуднем. На початку розправи встає підс. *І. Малюца* і несподівано складає по польськи таку заяву: З уваги на вчорашні зізнання св. *Ярослава Спольського* і тому, що від початку сумнівався чи добре поступаю відмовляючи зізнань, прошу дозволити мені скласти вияснення. Ця заява викликала на салі велику сензацію. Трибунал рішив згідно з постановою ст. 337. к. к. п. усунути зі салі всіх 11 підсудних на час зізнань підс. Малюци.

Підс. Малюца каже, що обовязаний зізнавати по польськи, щоби вияснити саму справу.

ОСУД ДІЯЛЬНОСТИ ОУН.

Підсудний заявляє, що належав до ОУН і признається до вини до того, що зробив і як зробив. На два місяці перед своїм арештуванням підсудний сумнівався щодо метод діяльности організації. Зате в часі, коли вступив до ОУН підсудний був переконаний, що це може довести до створення української держави. До ОУН втягнув підсудного при кінці 1932. р. Ґабрусевич, який виконував обовязки організаційного референта краєвої екзекутиви. Тоді підсудний здогадувався, що функції Ґабрусевича були ширші.

Спершу Ґабрусевич вишколював підсудного ідеольоґічно 5 місяців. Розмови з Ґабрусевичем переконали підсудного, що все, що буде робити для організації, буде робити добре. Одначе вже перед арештуванням мав богато сумнівів, які вивели підсудного з рівноваги. Ці сумніви підтвердили опісля випадки, які стались по арештуванні, а про які підсудний знав, але не припускав, що вони відомі поліції.

МЕТОДИ І ТАКТИКА ОУН ЗАВЕЛИ У СЛІПУ ВУЛИЦЮ.

Підсудний переконався, що методи і тактика ОУН поставили нас усіх в положення без виходу. Тому то підсудний рішився скласти вияснення. І тому теж підсудний вважає недоцільно мовчати про справи, про які знає, впершу черґу про вбивство мін. Перацького і дир. Бабія. Затаювання тих справ не вказане, головно по „всипанні“, бо кожна неясність може потягнути далекосяглі наслідки не тільки для членів ОУН, бо може для них і для підсудного найменші, але для цілої української суспільности. Свої зізнання склав у слідстві і тепер хоче повторити тому, щоби звернути увагу на тих, які брали участь і щоби вияснити мотиви тих випадків.

ДІЯЛЬНІСТЬ ПІДСУДНОГО ЯК ОРГАНІЗАЦІЙНОГО РЕФЕРЕНТА.

По кількох місяцях ідеольоґічного вишколення запропонували підсудному обняти заступство організаційного референта чи пак бути його заступником. Підсудний знав, що безпосереднім помічником Ґабрусевича був хто інший, якого прізвища підсудний не хоче виявити. Того помічника незабаром арештували. Щойно по вакаціях 1932. р. по т. зв. віденській конференції призначено підсудного організаційним референтом краєвої екзекутиви і на цім становищі залишився аж до свого арештування. Перед затвердженням цього призначення підсудний виїхав з доручення Бандери у липні 1932. р. до Праги. У Празі підсудний мав зголоситися до Ярослава Барановського, а він уже знав, що з підсудним має робити. Перед виїздом дістав тільки адресу редакції журналу „Розбудови Нації“. У Празі підсудний зустрінувся з Барановським, який згодом представив підсудного полк. Коновальцеві. З полк. Коновальцем розмовляв окремо. Враження з цієї розмови підсудного було таке, що полк. Коновалець слідкував, чи підсудний надається на організаційного референта. В розмові порушували справу взаємин між ОУН та УВО. Коновалець подав, що в цій справі оголосять ще вказівки. Обговорювали теж справу поведінки поодиноких членів т. зв. П. У. Н. (Проводу Українських Націоналістів), найвищої виконної влади ОУН, які висловлювали свої погляди з нечленами організації. Тоді Коновалець заявив, що і цю справу залагодять. Тоді то не було формальної конференції ОУН у Празі. Признає, що в тому часі були у Празі: Анна Чемеринська, Ярослав Барановський, Мартинець і Коновалець.

ЩЕ ПРО УСТРІЙ ОУН.

Про устрій ОУН та компетенції органів цієї організації знає з журналу „Розбудова Нації“. Устрій краєвої влади ОУН був дещо відмінний. І так не вживали термінy муж довіря для означення якогось діяча ОУН. Підсудний не знає, яка була залежність краєвої влади ОУН від ПУН, бо не пригадує собі устрою закордонної влади організації. В краю діяла краєва екзекутива зі своїм провідником, відповідальним перед закордонним проводом. Члени краєвої екзекутиви мали виконні функції і дорадчий голос до провідника.

КРАЄВИЙ ПРОВІДНИК І СКЛАД КРАЄВОЇ ЕКЗЕКУТИВИ.

Від вересня або жовтня 1933 р. краєвим провідником був Степан Бандера, який виконував свої обовязки аж до арештування. Пресовим референтом був Спольський, організаційним — підсудний, політичним — Ярий. У склад краєвої екзекутиви входила теж Анна Чемеринська. Була вона куріеркою і з нею вдержував підсудний звязок у фінансових справах. За боєвого референта уважав Романа Шухевича на основі деяких слів Бандери. Розвідкою керували дві особи: Макарушка і Пашкевич. На засіданнях краєвої екзекутиви підсудний був 3 або 4 рази. Засідань краєвої екзекутиви могло бути більше, але підсудний доволі часто виїздив на провінцію в організаційних справах і то на довший час. Підсудний був на однім засіданні екзекутиви враз з Романом Шухевичем.

НАД ЯКИМИ СПРАВАМИ РАДИЛА КРАЄВА ЕКЗЕКУТИВА.

На цих засіданнях обговорювали справи щодо ширшої акції в краю, між іншим т. зв. шкільну і протибольшевицьку акцію, заяви так польських як і деяких українських кол, які не належать до ОУН. Крім того обговорювали теж низку дрібних справ. Кожний член екзекутиви мав право висловлювати свій погляд на кожну справу, яка була на черзі нарад.

ЗЕЛЕНІ КАДРИ І ТЕРОРИСТИЧНА АКЦІЯ.

Справи т. зв. зеленої кадри краєва екзекутива не обговорювала. Підсудний не заперечує, щоби не було такої думки. ОУН є організацією, яка пристосовує індивідуальний терор. Якщо йде про деякі замахи або терористичну акцію, то ці справи обговорювали на засіданнях краєвої екзекутиви загально, напр. при обговорюванні справи львівської вязниці не згадувалось прізвища Коссобудзького. Переведення і виконання якогось терористичного проекту залежало від провідника. Боєва акція була дуже законспірована навіть перед членами.

До обовязків підсудного належало організування повітової і окружної влади ОУН. на землях Західньої України. Підсудний збирав інформації і дбав про збільшення числа членів організації. У проводі округ стояли окружні провідники, у проводі повітів повітові провідники. Тому підсудний часто виїздив до ріжних міст на західніх українських землях. Краків, який лежить на західних українських землях, належав до компетенції Бандери і Спольського. Підсудний знав, що через Краків переходить нелеґальна література.

РОЛЯ ІНШИХ ПІДСУДНИХ.

Підсудний зустрічався у своїй праці з Бандерою, Лебедем, Підгайним, Мигалем, Качмарським і Раком. Яке становище займав Підгайний і Лебедь не знає. Мигаль був керманичем боєвої розвідки, Качмарський працював у боєвім рефераті.

При кінці 1933 р. Бандера доручив підсудному зорганізувати т. зв. хати в Люблині і в Познані. З тією метою підсудний поїхав до Люблина, де зголосився до Чорнія представившись як член студентської репрезентації. Чорній згодився уладити в себе хату. Конкретно не згадувалось, хто до нього приїде. З підс. Чорнієм устійнив підсудний гасло і відповідь. У подібний спосіб зорганізував підсудний хату у Познані в Зощука. В тім часі доручив Бандера поїхати до Варшави і зайти до Лебедя, який тоді перебував під прізвищем Дацко та поспитати, чи чого не потребує. Крім того підсудний мав остерігти Лебедя, щоби Боже борони не приїздив у тому часі до Львова. Бандера не згадував, що Лебедь робить у Варшаві. Підсудний здогадався з розмови з Лебедем, що він переводить розвідку. На одній з вулиць Варшави показував Лебедь підсудному низку фотографій, між іншим тодішнього премієра Єнджеєвича і міністра справедливости Міхаловського. Згадав теж, що знає, де мешкає радник Івахів і що до нього легкий доступ. Лебедь домагався грошей, якої сум— підсудний нині не пригадує собі. Домагався теж, щоби йому прислали помічника. Коли Бандера питав підсудного, чи не знає жінки, яка помагала би Лебедеві, підсудний відповів, що не знає такої. Лебедь заявив, що хотів би, щоби його відкликали з Варшави і просив передати це бажання Бандері. Підсудний перебував у Варшаві один день. По повороті до Львова підсудний зустрінувся з Бандерою і заявив йому, що Лебедь потребує грошей. Від Бандери дістав 200 або 250 зол., які вислав Лебедеві до Варшави. Один переказ підсудний підписав напевно, другий мабуть ні. Тому просить, щоби йому показали оба перекази. З Лебедем умовився, що зателефонує до нього зі Львова. Так теж сталося. Властительці, в якої мешкав Лебедь підсудний доручив, щоби Лебедь затримався у Варшаві і заявив, що перешле йому гроші. З Лебедем бачився пізніше з весною ще двічі. Бандера доручив не питати Лебедя про справи, яких він сам не поруншить. З Лебедем зустрічався на Замарстинові. Лебедь говорив, що приїхав з Берліна. З його виясненъ виходило, що члени ОУН, з якими зустрічався за кордоном, виступали проти ексів, себто проти експропріяційних нападів на поштові уряди та амбуляиси. Інакше дивились на атентати.

Лебідь оповідав тоді, що був у Женеві і зустрічався там з Коновальцем. Ця розмова була перед 15. травня. Лебідь згадав тоді, що знову поїде до Варшави, та не подав ані пощо, ані жадне доручення. Цю розмову підсудний повторив Бандері, що прийняв її до відома. В дальшій розмові з Бандерою підсудний довідався від нього назвищ двох жінок, з яких Бандера мав вибрати товаришку для Лебедя у Варшаві. Це були: Чемеринська і Гнатківська. Підсудний здогадувався, що Бандера рішив вислати Гнатківську.

Після кількахвилинної перерви підс. Малюца на запит, що знає про вбивство мін. Перацького, відповідає, що на однім з організаційних контактів 25. червня 1934 зустрівся з Мигалем від якого довідався, що приїхав „гість з Варшави“. Доручив Мигалеві, щоб зорганізував зустріч на Червоному мості у Львові. Підсудний про цього гостя з Варшави нічого конкретного не знав, однак здогадувався, що це вбивник мін. Перацького. Догадався цього на основі таких даних: Коли перечитав у день вбивства перший додаток з описом особи, що був там поданий, думав, що це може Лебідь, але коли пізніше перечитав докладний опис вбивника, що дуже ріжнився від опису Лебедя, набрав переконання, що то мусить бути цей гість з Варшави. Першої зустрічі не було, тому підсудний назначив другу і подав гасла. На цю зустріч прийшов тільки Качмарський. Підсудний мав враження, що Качмарський хотів запевнитись, чи він має право говорити з цим чоловіком. Малюца, який знав, що цей чоловік приїхав з Люблина, подав Качмарському адресу Чорнія у Львові. Тоді Качмарський перестав сумніватись і по хвилині зявився цей мужчина. Підсудний твердить, що бачив його вперше. Був середнього росту, держався трохи згорблено, волосся мав коротке, обличчя потягле, вуста широкі. Волосся мав радше темне. Убраний був по спортовому в пумпи і вітрівку.

На запит предсідника, які ріжниці запримітив між цією особою і знимкою Мацейка, яку показали йому у слідстві, підсудний каже, що підчас згаданої стрічі ця особа не виглядала такою повною на лиці, крім цього на знимці має велике волосся, уста мав грубі і широкі, такі як на знимці. Загальний вигляд той сам. Підчас стрічі на мості ця особа стала оповідати, одначе підсудний сказав, щоб про цю справу нікому не згадував та що він сам неуповноважений випитувати його. В організації був звичай переводити

слідство з виконавцями деяких актів. Особа ця сказала підсудному, що все, що пише преса про втечу після замаху на міністра, це правда. На запит підсудного в справі плаща і стяжки, нічого не відповів, тільки всміхнувся. У справі бомби сказав, що робив все, щоби бомба вибухла, одначе чув, що в ній нічого не діється, тому постановив стріляти до міністра з револьвера. Розповів теж, що стріляв до поліцая та що після замаху пішов на якусь стрічу, одначе ніхто не приходив, тому на власну руку постановив утікати. Цей, що з ним мав стрінутися, це був Скиба, про якого Малюца довідався з преси, що його арештували в Свінемінде. Після повороту Гнатківської до Львова, Малюца довідався від Чемеринської, що цей Скиба це Лебедь. Вже при першій стрічі сказав підсудному цей приїзший з Варшави, що хоче втікати з Польщі. Кілька днів пізніше жалівся підсудному на недостачу добре законспірованого мешкання, тому Малюца вистарався йому мешкання. З початком липня сказав підсудному, що хоче втікати до Чехословаччини і потребує грошей. Дав йому тоді 35 чи 40 золотих з орган. грошей, які дістали від Бандери на кошти виїздів. Вже передше підсудний поміг йому кількома золотими. Ця особа виїхала до Славська, щоби перекраститися до Чехословаччини. Підсудний виїхав в цьому самому напрямі до Синевідська Вижного до родини. Там був до 12. або 13. липня.

Тоді плянували замах на дир. Бабія. До підсудного прийшла курієрка Коссівна та візвала його до Львова. Підсудний відмовився, тому, що його вуйко був хорий. Коли ж його вдруге візвали, виїхав і зустрівся у Львові з Мигалем, а цей повідомив його, що „гість з Варшави є знову у Львові". Мигаль перед виїздом сказав йому, що не хоче мати нічого спільного з цією справою, а на те підсудний сказав йому, що без нього не дасться нічого зробити. Підсудний Малюца після повороту зі Львова знову стрінувся з убивником міністра, який сказав, що біля Славська годі перейти до Чехословаччини, а треба втікати на відтинку Ясені. Леґітимувався леґітимацією на назвисько Калінського. Знимка на леґітимації була менше подібна до його вигляду, а більше схожа на знимку, яку показували підсудному в слідстві. Малюца вистарався для нього мешкання у своєї знайомої Івашки Береґ. А що вона мала з цього приводу непорозуміння з мамою, вистарався інше мешкання, мабуть за посередництвом Богуна. Підсудний вернувся опісля до Синевідська Вижного. 24. липня вечором приїхала до підсудного Чемеринська, та сказала, що приготовано контакт з Барановським в Ясені.

На другий день підсудний віхав з Чемеринською нібито на прогульку до Ямного, де задержалися у віллі Зарицьких. На другий день вибралися на прогульку в гори, около 6. год. перейшли кордон і прийшли в Ясені до ресторану братів Клемпушів. Підсудний був там уперше. До Чемеринської підійшов якийсь незнайомий, та повторив їй приказ Барановського, щоб ждали на нього. За кілька днів приїхав Барановський, якому Малюца сказав, що приїхав з Варшави мужчина, який подає себе за безпосереднього вбивника мін. Перацького і хоче, щоби перевели його через кордон. У цій розмові Малюца повідомив Барановського про останні арештування, м. і. Бандери, про що Барановський нічого не знав. Підсудний мав ще одну розмову з Барановським, підчас якої питався, що треба робити, тому, що чимраз частіше ліквідують краєву екзекутиву. Барановський не міг дати тоді конкретної відповіди, а радив лише віддавати поодинокі праці відповідним людям. Заповів теж, що повідомить опісля Малюцу, що треба робити. Устійнили теж з Барановським справу звязку із згаданим приїзшим з Варшави. Визначили при цьому кількаденний речинець 4., 5. і 6. серпня. Підсудний пригадує собі, що в розмові згадували назвище Рака, який із Чемеринською належав до згаданої студентської репрезентації. Після повороту до Ямного підсудний стрінувся з Зарицькою, яка сказала йому, що на другий день хоче їти до Косова. Малюца приказав тоді Зарицькій, щоби заздалегідь повідомила Гнатківську, щоби була обережна. На другий день Малюца виїхав в напрямі Гребенова, де на мості стрінувся з Гриньком Мацейком. Від нього довідався, що при собі має крім леґітимації на назвище Калінського, також леґітимацію на власне назвище, яку Малюца відобрав від нього. Передше вже Мацейко згадував підсудному, що має псевдонім „Гонта".

Малюца дав Мацейкові 25 зол. і сказав їхати до Ямного та бути там на двірці при кожному переїзді безпосереднього поїзду зі Львова. На двірці Мацейко мав стрінутися з Раком, якого знав, а він полагодить справу переходу кордону. Підсудний вернувся до Львова і стрінувся з Раком. Щодо підс. Рака Малюца доповнює свої зізнання зі слідства, що мав вже передше розмову з Раком, в якій пропонував йому співпрацю при кольпортажі літератури. Рак спершу не хотів, відтак згодився, коли довідався, що його діяльність має бути лише тимчасова, та що він має контролювати і помагати Горницькому.

Підсудний каже, що підозрівають, що Рак був членом Краєвої Екзекутиви або пропаґандовим референтом. У справі переходу Мацейка за кордон Малюца вияснює, що підчас стрічі з Раком сказав йому перевести за кордон особу, яка зголоситься в Ямному а в ресторані Клемпушів ждатиме Барановський. Два дні перед арештуванням підсудного довідався від Рака, що справу переходу кордону поладнали а про подробиці не питався.

В справі замаху на воєводу Юзефського підсудний довідався у 1933. році, що воєводу інвіґілюють. Від кого довідався, не пригадує собі. Пізніше дістав від Бандери приказ навязати звязок між боєвиками та з кимсь із Луцька. Пізніше Бандера сказав йому, що люди визначені до цієї роботи, роблять так, щоби нічого не зробити. Підсудний одержав теж приказ розслідити справу у Луцьку. Від команданта місцевої орґанізації Куца довідався, що навіть випробували якісь ґранати. Як мали виконати замах, підсудний не знав. Раз підсудний подав Підгайному вислідки обсервації в Луцьку.

У справі замаху на ком. Коссобудзького спочатку довідався від Бандери, що плянують замах на когось із вязничної сторожі, а щойно пізніше від Мигаля почув, що тут іде про ком. Коссобудзького. Це було після арештування Бандери і тоді Мигаль питався, що має дальше робити. Підсудний сказав йому тоді робити дальші приготування до замаху. 25. червня стрінувся з Мигалем, якому мав поручити не виконувати замаху, але не говорив цього, бо тоді саме велася розмова про цього приїзшого з Варшави. У справі побиття посла Матчака пригадує собі, що у звязку зі статтями Матчака у „Гром. Голосі" проти Коновальця поручили йому приказати Мигалеві, щоб побив Матчака. В цій справі підсудний розмовляв з Мигалем, а цей пояснював йому чому не прийшло до побиття.

•

ВРАЖІННЯ НАШОГО КОРЕСПОНДЕНТА.

(Телефоном від нашого кореспондента).

Варшава, 3. грудня 1935.

МИГАЛЬ — МАЛЮЦА.

Нинішній день приніс нову несподіванку: заломання Малюци. Що з тим підсудним щось не добре діється, було вже відомо раньше, — один із оборонців висловлював два дні тому перед Вашим кореспондентом навіть острах, щоб Малюца не наложив на себе руки.

Малюца зізнає гірше ніж Мигаль. Мигаль робив потрясаюче враження вже самим своїм похмурим виглядом, з якого видно було, що це людина сильна, але під натиском внутрішньої боротьби довше мовчати не може. Малюца робить враження людини слабої, молодця, який ще не перейшов процесу повної мужеської кристалізації. Має теж обличча без виразу, тип пересічного, фізично гарного молодця. Сипле всіх своїх товаришів, зокрема напр. свою тіточну сестру Чеменриську, без ніякої причини, зрозумілої для слухачів, неначе виключно з легкодушности, бо не виправдує тої всипи арґумент про розчарування до цілої ОУН. Мигаль відмежовувався від польського світа, зокрема від поліції і суду, говорив про свої переживання у чортківській вязниці і клявся, що повік їх не забуде.

Зате Малюца вдарив у тон неначе товариської гутірки і з ніяковою усмішкою говорив напр. про Бандеру і Лебедя речі, за які їм грозить кара смерти. Мигаль, хоч і не тримався своєї заяви, забуваючи про неї у ході зізнань, всеж заявив, що не хоче і не буде нікого сипати, — Малюца сипле без ніяких застережень. Мигаль був заломаний та зломаний, Малюца також, але обидва вони проявляють це інакше і здається інакше переживають. Мигаль був від початку до кінця своїх зізнань однаковий, під кінець навіть ще більше неспокійний, розбурханий, Малюца тільки на початку виявляє схвилювання, начеб хотів розплакатись, — чим далі, тим більше успокоювався і говорив тоном звичайним, спокійним та навіть погідним. Тільки в моменті, коли Малюца у відповідь свому обор. Шлапакові виявляв як причину свого заломання і ревізії свого становища супроти ОУН — вбивство дир. Бабія і Марії Ковалюківної, про яку вперше довідуємося, що була активною діячкою ОУН, — тільки тоді Малюца знову так зворушується, що мало не плаче. Малюца виправдується, що він був проти стосування терору проти українців і бідкає, що таки той терор був застосований. У тому моменті Малюца робив таке жалке враження, бідного, обдуреного і нещасливого українського хлопця, що одна пані полька на салі розплакалася. Зрештою Малюца взяв був такий „розгін", що видно було, що говоритиме цілими годинами. Тому предсідник казав звільнити всіх покликаних на сьогоднішній день свідків, бо евентуальні найбільш ревеляційні їхні зізнання не могли би дорівняти вазі зізнань того несподіваного ревелятора. Цікаво, що Малюца не вмів вияснити обор. д-рові Горбовому, чому він властиво вступив до ОУН. Характеристичний для всіх молодих адептів ОУН є здається вислів Малюци, що він уважав програму ОУН більше „реальною" ніж програму УНДО, хоча признає, що й УНДО має у своїй програмі вимогу української самостійности. Як найбільший доказ „внутрішнього" заломлювання, або як поправляє прокуратор облуди ОУН, наводить нехіть членів ОУН ходити до польських чинників з інтервенціями у ріжних справах, зате їх звичку висилати туди більших громадських діячів.

По суті найважніше, що зізнав Малюца, це підтвердження, що „гостем з Варшави" був Гриць Мацейко, вбивник мін. Перацького. Таким робом Малюца стає головною підставою акту обвинувачення, і наносить страшний удар лінії оборони. Дальше найважніше у зізнаннях Малюци те, що він засипує Рака, Чорнія і Гнатківську: це особливо прикре для двох перших, для яких досі доказове поступування формувалося корисно. Бандеру і Лебедя кладе „на цілого". Вичувається, що Малюца має супроти Бандери особливу злість, бо не щадить його ні в одному пункті. Зате напр. твердження, що він мав псевд. „Емір" і „Крук", але ніколи не мав псевдоніму „Чорний" виказує, що акт обвинувачення має таки чимало зовсім фальшивих даних.

Малюца зізнавав до год. 6-тої ввечір. Тепер ще мабуть буде переведена конфронтація із Спольським і начальником вязниці Лончинським, а може буде переслуханий ще Ярослав Макарушка тому, що з огляду на завтрішне свято, в якому не буде розправи, суд хоче провадити розправу якнайдовше.

Сьогоднішній розправі ввесь час прислухувався пос. Володимир Кузьмович. Лавки журналістів заповнені вщерть. (ік).

Вістки з терену війни.

Негус відбув нараду у Дессіє.

ЕВАКУУВАЛИ ГАРРАР.

ЖЕНЕВА, 3. 12. ПАТ. Абісинський міністр закордонних справ Герруі повідомив секретаріят Ліґи Націй, що цісар Гайле Селяссіє, щоб зощадити цивільному населенню і чужинцям жахливих наслідків бомбардування з літаків, приказав абісинським військам покинути Гаррар і призначити це місто виключно для концентрації ранених з оґаденського фронту.

АДДІС-АБЕБА, 3. 12. ПАТ. Негус у товаристві свого сина приїхав до Дессіє. Місцеве населення сказало негусові чолобитню. Негус роздав дуже багато відзначень. По святі в Дессіє цісар поїхав до своєї ґвардії до Елю і Боро-Меде. З висліду інспекції негус дуже вдоволений. Підчас побуту негуса в Дессіє відбулася нарада вождів

ПРОПАСНИЦЯ В АБІСИНІЇ.

АСМАРА, 3. 12. ПАТ. Повідомляють, що на південнім фронті на північ від Дольо 10.000 абісинців хорує на пропасницю та не має лікарської помочі. Також в Оґадені серед абісинців поширюється пропасниця.

З Адуї повідомляють, що вчора зголосився до політичного бюра італійської армії Фітавраpi Геремедін-Гаґос із провінції Шіре, свояк одного раса, що бориться на фронті, та віддався до диспозиції італійських військ. З Гавзієн повідомляють, що відділи чорних сорочок будують дорогу від просмику Абаре до Гавзієн. Досі дорога між тими місцевостями, довга 45 км., була приступна тільки для мулів, що утруднювало апровізацію армії.

АБІСИНЦІ ВОЮЮТЬ ІТАЛІЙСЬКИМИ ТАНКАМИ.

АДДІС-АБЕБА, 3. 12. ПАТ. Французького летуна Коріже, що від 6 років був на абісинській службі, відкликали до Франції і він учора виїхав з Аддіс-Абеби.

Скорострільи, що їх абісинці здобули на італійцях, направляє тепер швайцарський технік і їх вишлють на фронт. Чотири танки переслано до Гаррару.

СИТУАЦІЯ НА ФРОНТІ.

ПАТ подає такі вістки про положення на фронтах 2. грудня: На північнім фронті відбуваються операції італійської армії, що мають на меті закріпити позиції у провінції Тембієн. Абісинські джерела вчора не подали ніякої вістки про стан на фронті, побоюючись мабуть виявити рухи негуса та його окруження.

За англійськими інформаціями расові Сеюмові доручено, щоб не дав втягнути себе в засідку і надто не посувався в напрямі Макале, бо на думку раса Мулюґети, міністра війни, італійці стягнули частину своїх військ з лінії висунених на південь від Макале, хотячи заманити туди противника та ненадійно на нього напасти. Італійці мають інформації, що між Енда-Мо Ціні і Таґорою, між Десіє і Кворам та біля озера Ашіянгі зосереджені абісинські збройні сили.

На південнім фронті вчора ніяких операцій не було. Італійські летуни переводили розвідку над Даґгабуром, Гарраром. Вони не скидали бомб, тільки фотографували, робили пляни і обсервували абісинські позиції.

На південнім фронті з уваги на атмосферичні умовини італійські розвідчі лети дуже рідкі й тому абісинські ґарнізони мають ненадійний відпочинок.

АСМАРА, 3. 12. ПАТ. У битві біля просмику Алемале в горах Тембієн згинуло 15 абісинців і 6 аскарисів. Абісинці кулеметними кулями засипали баталіон аскарисів. Після кількагодинної битви італійці виперли абісинців з позиції.

Вистава

„Український народ, його життя й праця".

Розділ української національної території й пов'язане замкнення життя поодиноких віток нашої нації в межах чотирьох держав є причиною не дуже живих взаємин між нами і слабких відомостей одних про других. Чим більше віддалюємося від часу наших визвольних зривів, тим більше живемо на практиці лише життям тої частини нашої етнографічної території, де нам доводиться жити, тим блідша стає перед нами картина всієї етнографічної України. Буйний розвиток українознавства, що його осередком була колись Українська Академія Наук у Києві, тепер припинений. На засланні пробувають, або покінчили передчасно свій вік наші найбільші вчені з Наддніпрянщини, наші історики і географи, мовознавці та історики літератури. Українська Академія Наук є лише з назви українською, бо зовсім не плекає наук з обсягу українознавства.

Тимто наукові установи на західніх землях мають обовязок не лише працювати над дослідом своєї ближчої батьківщини, але й усіх українських етнографічних земель, та давати суспільности відомости про всю етнографічну територію, й збитою масою живе нам народ. Коли ж на нас спочиває подекуди місія бути Піємонтом, то треба нам у першій мірі добре знати всю цю нашу територію. Обовязком нашого Наукового Товариства ім. Шевченка є не лише дослідча праця над тою частиною нашої батьківщини, на якій живемо, але праця над пізнанням усіх наших етнографічних земель.

Вистава „Український народ, його життя й праця" — має на меті представити численними картами й діяграмами пластично головні прикмети населення й господарки української етнографічної території. Лише картами й діяграмами можна подати в доступний для громадянства спосіб ціле багатство фактів, яке позбирано з важко-доступних, а для нефахівців трудно зрозумілих статистичних матеріялів. Лише карти дозволяють нам охопити цілість всіх українських етнографічних земель і звязати явища життя людини з його землею.

Те, що землі представлені на картах входять у склад численних держав, сильно утруднює збирання матеріялу до опрацювання карт. Статистичні матеріяли походять з ріжного часу, опрацьовані і представлені при помочі ріжних метод і є ріжної вартости. Спеціяльно великі трудноші в збиранні матеріялів з СССР, які треба було вишукувати у великих бібліотеках Львова, Праги, Варшави й Берліна, часто спроваджувати з ріжних міст СССР. Ще більші трудноші були в тому, щоб перевірити цей матеріял, зібрати в одну цілість і створити з нього гармонійну картину на карті. Карти представляють переважно теперішній статичний момент, діяграми й деякі карти — динаміку, розвиток відносин. Без огляду на великі трудноші вдалося тут дати майже повну картину демографічних і господарських відносин усіх українських етнографічних земель.

Організатором вистави й автором 80 прц. карт є доцент д-р *В. Кубійович*. Поодинокі ділянки опрацювали визначні фахівці, як дир. В. Дорошенко, проф. Р. Іваницький, проф. І. Іванис, м-р М. Кулицький, Л. Лукасевич, проф. М. Мельник, інж. С. Пастернак, д-р Ю. Полянський, проф. В. Садовський і т. д. Рисунки технічні є працею картографа М. Кулицького.

Вистава має 10 відділів: природи, населення взагалі, національні відносини, рух людности, сільське господарство, гірництво і промисловість, заняття і праця, комунікація, товарообмін, народне господарство, врешті деякі явища з ділянки культури. Покищо з технічних оглядів три останні відділи не є повні.

Щоб представити все це багатство матеріялів, яке стрічаємо в картах поодиноких відділів, нема тут місця. Кожна карта становить низку фактів і до кожної можна би додавати коментар у формі окремої книжечки. Дамо тут пару прикладів з багатого відділу „населення". Воно представлене в трьох ґрупах: все населення, національні відносини й рух населення. Карта густоти вказує розміщення всієї людности в 1930—32. рр. Видно з неї, що найгустіше є заселена середня смуга наших земель від польсько-української етнографічної границі аж по Курщину; це країна найкращих в Европі ґрунтів, лагідного підсоння і давно заселена. В міру, як від цієї смуги посуваємося на північ і південь рідшає населення, бо на півночі є гірші ґрунти, на півдні мало опадів і вона пізно заселена. Звертає увагу густе заселення Донбасу й рідке заселення Каспійщини. Розподіл міст і міської людности представлено на окремій карті. Видно з неї, що наша країна слабо зурбанізована, що більший відсоток міської людности подибуємо там, де виступають джерела енерґії, або великі комунікаційні осередки; це Донбас, області над Дніпром і над морем. В діяграмах представлена урбанізація ріжних частин наших земель, величина головних міст і порівняння наших земель з іншими країнами. Досить спеціяльні проблеми представляють карти поділу всієї людности за віком, полом. Спеціяльно цікаво виступає на цих картах Донбас, який притягає мужеське населення в силі віку і через те тут спеціяльно сильне скупчення мужчин у віці 19—45 літ.

Національні відносини представлені на 6 картах. Знсовано в них розміщення всіх націй і спеціяльно українців, представлено спосіб опанування наших земель нашим живлом і порівняно силу нашої нації з іншими, розміщення українців у місті і селі і розміщення українців в Азії. У діяграмах видно і розподіл нашої території між ріжні держави і розподіл у відсотках нашої нації між ріжні країни. З карт видно, що середуща смуга українських земель, а саме Право- і Лівобережжя найсильніше заступлена нашим елементом, бо тут і найбільша густота людности і найменше національних меншин. Видно, що в міру, як від цієї области відсуваємося, слабшає опанування землі нашими людьми. Закріплення стану посідання в степах, в Донбасі і на Підкавказі є найважнішою національною проблемою із загальноукраїнського погляду.

Як ліквідують дорожнечу.

На пресовій конференції в міністерстві промислу і торговлі мін. Гурецький заявив, що припинення діяльности всіх картелів не вказане, зате уряд виступає проти тих картелів, яких діяльність є шкідлива. Міністер сказав, що буде розвязаних 30 картелів, головно з бранжі гуртівників заліза, нафти, паперу і т. п. З іншими бранжами йдуть розмови щодо цін. Ситуація буде легша з огляду на знижку залізничої тарифи, вугля і заліза. Ціна вугля буде обнижена на 15 прц., що при залізничій знижці дасть консументові знижку коло 20 прц. (на домовий опал). Обнижка залізних виробів означена на 10 прц., паперу на 15, ротаційного на 11.5, зошитового на 20 прц. Цукор урозділ подешевів на 25 сот. на 1 кг.

Подешевіння артикулів, обнятих знижкою цін, защадить консументам 130—140 міліонів зол. Знижка залізничих тариф на ті артикули дасть 30 кілька міліонів.

Померла сестра англійського короля.

ЛЬОНДОН, 3. 12. ПАТ. Княжна Вікторія померла в год. 3.30 вранці. Княжна не була замужня. З причини її безналійного стану, що виявився вчора вечором король Юрій зрезиґнував із святочного відкриття парляменту, що відбулось нині

ЛЬОНДОН, 3. 12. ПАТ. Княжна Вікторія сестра короля, померла нині вранці. Княжна мала 67 років. Про смерть негайно повідомили королівську родину. Княжна була хвора від трьох тижнів. Стан хворої вимагав трансфузії крови

Чергова жертва „пімсти" Тутенкгамена.

НЮ ЙОРК, 3. 12. ПАТ. Директор Східного Інституту у Шікаго, відомий археольоґ Джемс Брістед помер нині в одному ню-йорському шпиталі. Брістед був учасником експедиції льорда Карнавона, що відкрила гробовець Тутенкгамена. З 22 осіб, що брали участь в експедиції від 1923 р. померло 7 осіб.

Приклад національної дисципліни.

Чому „Рідна Школа" зреклася грудневої збірки?

Повітовий Союз Кружків „Р. Ш." у Львові вніс був у вересні ц. р. прохання про дозвіл на прилюдну осінню збірку у Львові для „Рідної Школи". Хоч прохання внесено вчасно, адміністраційна влада дала дозвіл на прилюдну збірку в користь „Рідної Школи" щойно на 4. грудня ц. р., себто в місяці, коли припадає традиційна збірка на „Просвіту".

Щоб не ослаблювати ударної кампанії в користь „Просвіти", зрезиґнувала „Рідна Школа" з тієї дозволеної прилюдної збірки і повідомила філію „Просвіти у Львові про свою постанову

В часі, коли звідусіль чути нарікання, що рідні українські установи дуже часто входять у дорогу другим і взаємно себе матеріяльно ослаблюють, — крок „Рідної Школи" є наглядним доказом національної дисципліни і міжтоваришського вирозуміння. Це одночасно гарний приклад для всіх інших українських установ, щоб у подібних випадках зреклися своїх управнень у користь „Рідної Школи". — Лиш таким льояльним відношенням зможуть наші установи себе взаємно піддержувати і скріплювати!

З діяльности Народньої Орґанізації Українців м. Львова

Городецька Дільниця, що нараховує 14.000 українців, відбула у пятницю 29. листопада ц. р. Загальні Збори Д. Н. О. Присутніх, не дивлячись на будень було багато. Провід зборами обняв заступник голови Д. Н. О. п. Ґоїм Петро, секретарював п. Кебало. Присутні вшанували память покійного голови Д. Н. О. адв. д-ра Іляріона Боцюркова (коротку теплу згаду виголосив п. Кебало). Опісля секретар склав звіт з діяльности, згадав про недомагання Д. Н. О. на Городецькім з організаційного боку, підкреслюючи мале заінтересування духовної і світської інтеліґенції. В дискусії забрав голос о. прал. Куницький, заступник голови Н. О. і виступив з проєктом будови католицького дому, в якому знайдуть приміщення школа і різні товариства городецького передмістя.

Пос. д-р Біляк порушив у вичерпуючій формі правну сторінку, звязану з будовою майбутнього дому та вказав на поважне завдання, яке в майбутности мала би ця нова будівля. Після того говорив п. А. Добрянський, який вказав на сильну денаціоналізацію українського населення городецької дільниці та висловив жаль, що громадяни цієї дільниці не поставили за кілька десяток літ власної домівки, хоч у цій дільниці було й є доволі багато духовної і світської інтеліґенції. Візвав молодь до помочі при збірці гроша і при майбутній будові.

На внесок комісії-матки головою Д. Н. О. вибрано колишнього довголітнього голову Н. О. проф. Амвросія Березовського. Склад Старшини дещо змінено та доповнено визначними громадянами. Голова Н. Організації д-р С. Біляк склав побажання успіхів у праці новому голові та Старшині. П. Олексин згадав, що до війни громадяни городецької дільниці не спали, розуміли вагу міста і дільниці та зложили поважні гроші, які внаслідок девалюації втратили свою вартість. П. дир. Похмурський, що досі держить руку на живчику політичного життя дільниці ставить справу будови на реальних основах і візвав комітет будови розпочати акцію. Проф. Стефчак Іван і інші піддержували дир. Похмурського з покликом до праці у Дільн. Організації. Відспіванням національного гимну закінчено збори в год. 21.30. Політичний реферат з причин пізної пори перенесено на чергове зібрання.

Ощадностева акція у львівському повіті.

В четвер 28. листопада відбулася у Львові в домі „Просвіти" нарада представників ощадностевих гуртків з 23 сіл. львівського повіту, разом до 60 осіб, переважно селян. Відкрив нараду посол Целевич від краєвого Т-ва „Ощадність". З черги інж. Цімура в довшім рефераті переповів як за не цілий піврік зорґанізовано у Львівщині тридцять ощадностевих гуртків і започатковано може найважнішу народню роботу під теперішню пору: збирання із сотикових вкладок великого народнього капіталу. Успіхи тої дрібної муравлиної роботи величаві. Зі сотикових збірок щотижня зібрано за 5 місяців до 5000 зол. У селах, де найперше основано гуртки, нпр. в Підберізцях, Лисиничах, Миклашеві збірки доходять вже до 1.000 зол. а в Підберізцях вже навіть перейшли ту квоту. В деяких селах щадять усі батьки, матері і діти. Ощадність зачинає там ставати начеподатком. Кожний хоче бути першим і зложити якнайбільше Бо всі вірять, що з тих дрібненьких складок скоро виросте великий капітал, а з нього у Львові виростуть димарі українських фабрик, в яких найдуть працю ті, що для них в селі вже нема місця ні праці.

В останніх тижнях за прикладом підльвівських сіл зачинає йти вже місто Львів. На Личакові, Клепарові, Богданівці і в середмісті основано також ощадностеві гуртки, які розпочали збіркову працю по українських родинах. Нпр. на Личакові зібрано першого тижня 12 зол. другого тижня 27. зол. І це зібрано з малесеньких, переважно 10 сотикових складок. Коли ощадність охопить лише 10 прц. личаківського українського громадянства ,а це легко можливе, тоді тижневі складки будуть приносити приблизно 100 зол.!

Проводить у Львівщині райфайзенка в селі Ляшки Муровані, 4 км. від жовківської рогачки. Там дрібну ощадність зорґанізовано ще перед 8 роками заходом самих селян і самі селяни її ведуть. До кінця 1394. року зібрано там 53.000 зол. з кінцем цього року буде більше як 60.000 зол. Там усі щадять, а з деякої родини по 3 до 4 осіб. Село стало економічно вже незалежне і має показні грошеві надвишки в Центробанку. При помочі зібраних ощадностей викуплено богато поля від чужих поселенців.

По рефераті інж. Цімури, який зорганізував ощадностеву роботу і оснував ощадностеві гуртки, зібрані на нараді представники обмірковували справу, як складати ощадности та їх забезпечувати. Рішено всі ощадности складати до „Центробанку" у Львові. Вибрано повітовий Ощадностевий Комітет під проводом о. Уляновича з Лисинич і той комітет має кермувати всією ощадностевою роботою в повіті та поширити її на всі села повіту. Якщо це станеться, то Львівщина, коли робота піде з дотеперішнім розмахом, легко зможе щорічно збирати по 100.000 зол. з дрібної ощадности (досі щадить лише чверть повіту). чого найстарші гуртки 5 міс., інші коротше. Це така величезна сума, що вона дійсно далаб спромогу щороку пускати нову фабрику в рух.

З признанням треба згадати, що ощадностевій роботі дуже помагає наше духовенство. В більшості ощадностевих гуртків Львівщини провідна робота спочиває в руках місцевих парохів. Працюють вони згідно з розпорядком Митрополичого Ординаріяту, який візвав усе духовенство, щоби всіма своїми впливами підтримало ту дуже важну роботу.

Д-р Т. Світальський зрезиґнував з мандату віцемаршала сенату.

ВАРШАВА, 3. 12. ПАТ. Бюро сенату повідомляє, що д-р Казимир Світальський у звязку з тим, що його покликали на уряд краківського воєводи, зрезиґнував з мандату віцемаршала сенату.

Великодушна поведінка короля консолідує грецький фронт.

АТЕНИ, 3. 12. ПАТ. Один із приятелів Венізельоса дістав від нього лист, в якім старий державний муж заявляє, що великодушна поведінка короля Юрія II. консолідує грецький фронт, привертаючи національну єдність. Венізельос рішив далі не займатись чинно політикою. Після виборів він хоче замешкати на Креті

НОВИНКИ.

— **Концерт у 30-ліття Т-ва Вакаційних Осель** відбудеться під протекторатом Й. Е. Митр. Кир Андрея в середу 4. ц. м. в салі Театру Ріжнородностей. Програма багата й добірна. Початок в год. 5. попол. Білети набувати в трафіці ІТА, вул. Руська 1 і вечором при касі Театру.

— **Програма вистав „Запорожця".** З огляду на примусове переложення дня тисячної вистави „Запорожця" у Львові вистави — як нас інформують — відбудуться на провінції, де вони вже заповіджені. Отже 4. ц. м. оперовий ансамбль виїздить до Коломиї, а звідти дальше. Комітет рішив додатково дати виставу в Золочеві 10. ц. м. вечором. Перша вистава у Львові — як ми вже повідомляли — відбудеться у Вел. Театрі 19. ц. м. Дальші вистави у Львові відбудуться 20 і 21 ц. м. в Театрі Ріжнородностей. Білети на львівські вистави слід замовляти вже тепер в „Союзному Базарі".

— **Песа О. Олеся у Львові.** Вже тільки кілька днів ділить нас від вистав Театру „Заграва" у Львові. Саля „Сківа" (Пасаж Міколяша) невеличка, тому слід раніше подбати за білети, бо може їх для всіх не вистарчить. Прізвище автора, траґедія відомої галицької рідні, що дала О. Олесеві надхнення написати цю песу, цікава сценічна реалізація в Театрі „Заграва" все це складається на цікаве видовище. Білети продають в ресторані „Вітаміна", вул. Косцюшка.

— **Нові ціни вугля.** Міністер промислу і торговлі Ґурецький підписав 2. ц. м. розпорядок про нові ціни вугля. Томущо вуглевий картель відкинув домагання уряду в справі обнижки цін вугля, уряд згаданим розпорядком примусив їх до того, встановляючи такі ціни: Грубий (опаловий) ґатунок вугля коштує тепер на 13 прц. менше від дотеперішнього цінника. Ціни вугля промислового обнижено на 7 прц. Незалежно від того обнижено дотеперішній цінник для східних воєвідств, що у відношенні до нового цінника дасть середно обнижку на 20 прц. Розпорядок входить в життя з днем оголошення. Нагляд над виконанням нового цінника має адміністраційна влада.

— **Електрифікація тернопільського воєвідства** була предметом господарської конференції, що відбулася недавно в Тернополі. На терені воєвідства є тепер тільки 29 електричних заведень, одначе цей стан зміниться впродовж кількох років з розбудовою нової електричної сітки задля електрифікації повітів камінецького, перемишлянського і золочівського. Проєктують створення окружної сітки високого напруження, що у формі замкненого перстеня має йти по лінії Тернопіль, Теребовля, Копичинці, Чортків, Бучач, Монастириська, Підгайці, Бережани, Зборів. Покищо йдуть вступні роботи, що мають на меті приготовити ґрунт для проєктованої окружної сіти, а саме перебудова тернопільської електрівні, будова водної електрівні в Янові з промисловими лініями до Теребовлі, Копичинець і Будзанова, та електрифікація менших місцевостей, що мають до цього сприятливі умовини.

— **З Українського Лікарського Товариства.** В пятницю 6. XII. в год. 19-ій відбудеться у домівці Товариства при вул. Підвальна 7/І. відчит Д-ра Н. Лукіяновича: Chorea Huntington'a і позапірамідові захорування з демонстрацією хорого — і Д-ра Скигаря: Pyorrhea.

— **Обнижка самоврядних обтяжень.** На останньому засіданні ради міністрів принято проєкт обнизити обтяження самоврядними данинами. М. ін. мають знести право побирати мита і мостові оплати на публичних дорогах, копиткові і рогачкові оплати при вїзді до міст і оплати за постій на публичних дорогах і площах. Проєкт зносить право сільських громад підвищувати самостійний вирівнуючий податок. Крім того міністер скарбу може обнизити до половини самоврядні додатки до ґрунтового податку.

— **Футра** робить Карпяк, Лукасінського 4.

— **Протижидівські ексцеси в Дублянах.** На рільничому виділі львівської політехніки в Дублянах підчас вправ з рільничої хемії розпочалися протижидівські ексцеси. Група студентів згасила світло і почала кидати на чотирьох студентів жидів кріслами, стільчиками, ляти воду і т. п. Коли засвічено світло і студенти жиди сховалися до кімнати асистентів, ендецька боївка обставила будинок досвідної стації, погрожуючи жидам. Покликано на поміч дублянську поліцію і під її ескортою відставлено приватним самоходом загрожених студентів жидів у безпечне місце.

— **Бандити перед судом.** Перед трибуналом суддів присяжних у Самборі відбувся великий процес бандита Бобольського та його 12 товаришів за цілу низку злочинів. Розправа скінчилася засудом Бобольського на 15 літ вязниці, Яна Ванета на 8, Март. Башака на 7, Йосифа Васильковського на 6, Германа Штумера на 4, Йос. Кремінга, Л. Шрайбера і Давида Пайста на 3 роки і т. д. Увільнено тільки Стан. Дзіковича.

— **Вкрали пів потягу.** На вуглевий потяг, що їхав зі Шлеська до Гдині, напало біля стації Косцежини 13 злодіїв, які відчепили останні вагони і почали скидати вугіль на насип. Коли на найближчій стації побачили брак задних вагонів, вислано по них паровіз з поліцією, яка зловила на місці чотирьох грабіжників. Інші втікли. Вугіль завантажили назад до вагонів і привезли на стацію.

— **Напад бандитів на приходство.** В селі Щепановіцах під Тарновом напали вечором два бандити з револьверами в руках на приходство. Парох кс. Ян Войтановський сидів при столі і читав газету, дожидаючи вечері. Бандити стероризували його, забрали 500 зол. готівкою, револьвер та два фльоберти і не доторкнувшись господаря, відійшли спокійно.

— **Самохід наїхав на військо.** На військовий відділ у Торуні наїхав вечором самохід, і тяжко покалічив 11 вояків, ломлячи їм ноги та руки. Двох із них находиться в безнадійному стані. Шофер вискочив з авта і втік до сусідного ботанічного городу, де його зловили. Показалося, що він їхав без світла, причому падав дощ. Самохід є власністю місцевого нотаря.

— **Півтора міліона на бібліотеку** краківського університету записав Йосиф Ґльоґер, власник кількох земельних маєтків на Помор'ї. Поки що університет не може обняти цього запису, бо маєток Ґльоґера засеквестрував державний скарб.

— **За спробу зневажити суддю.** Окружний суд у Рівному засудив Ярослава Долинського з Вітосівки на 2 і пів року вязниці за те, що в часі розправи в дубенському городському суді кинувся в сторону судді Сокаля, пробуючи його зневажити.

— **Історія схопленої дитини.** Глядання поліції за схопленим синком професора Мальмежака в Марселі пощастилися. Два інспектори поліції віднайшли малого Кльода, зовсім здорового, в одній віллі на марсельському передмісті, де він перебував від четверга. Віллю замешкувала 68-літна пані Ролев з 28-літним сином Жільбертом, що скінчив школу мистецтва і був безробітним. Арештовані призналися, що вхопили дитину, щоби добути гроші. Сталося це серед таких обставин. До пістунки, що бавилася з півторарічною дитиною в публичному городі, підійшла якась незнайома жінка і заявила, що проф. Мальмежак ранений і кличе її, а вона тимчасом допильнує дитини. Пістунка побігла додому і довідалася, що її підійшли. Коли вернулась до городу, не застала ні дитини ні незнайомої. Дитину вхопив хтось на самохід і повіз. За два дні родичі дістали лист з домаганням окупу в сумі 50 тисяч франків. На вістку про арештування Ролевів перед будинком марсельської поліції зібралася юрба і почала відгрожуватись. Зі страху перед самосудом арештовані призналися до всього.

— **Різні вістки.** В північному Мароку французькі інжинієри довертілися у глибині 300 метрів до багатих джерел нафти, що дають двіста літрів у секунді. — Китайський премієр Ван-Чін-Вей піддався операції, причому добули йому з плечей кулю.

— **Друкарський чортик.** У вчорашньому числі „Діла" в статті „Дивні симпатії „Нової Зорі" закралася помилка друку, що змінює зміст думки, а саме у другому реченні замість слів „найсуттєвішої речі" надруковано „найсумнішої речі". — У „Враженнях нашого кореспондента" з варшавського процесу зложено в першому уступі помилково „цілі і характер т. зв. цивільної акції"; має бути: шкільної акції.

Ширіть нашу часопис!

ВІДГУКИ ДНЯ.

Поможім помагаючим.

Вакації... Далеко вони поза нами і далеко перед нами. Якжеж тут писати про них? Ось-ось скує мороз землю, сніг притрусить груду, а на вікнах вицвітуть дивовижні квіти зими. Про лещети-б, про саночки та про лижви! Про зимові радощі, про заяців під сніжними стиртами, про диків у безлистих гущаках.

Аби про зимові смутки... Багато їх, далеко більше як літних, далеко частіше можна з ними стрінутись.

Чи про стареньку бабусю, що пильно стежить за возом з вуглям — може впаде грудочка „чорного бриляту", а грудочка до грудочки — буде трохи тепла в хаті.

Чи про матір, змерзлу на качан, що стоїть з дитиною на руках і просить милостині.

Чи про вивірку в городі, що пильно перешукує сухе листя, зівялу траву, чи нема між ними щось до перекушення.

Але не про вакації!...

А все таки.

Товариство Вакаційних Осель дає концерт 4. грудня 1935 року в салі „Народнього Дому".

Вакаційні Оселі — от і вакації пригадалися.

Направду є в нас товариства, що без крику а зате добре працюють. Може для рівноваги з крикливими, може з заложення більш працьовиті як горлисті, а може це тільки залежне від проводу... Досить, що такі є, а між ними Т-во Вакаційних Осель.

Вакацій кожний хоче, кожний потребує, але не кожний може собі на них позволити. Один їде над море, другий тільки над став чи річку, а третій тільки зітхає, вдихуючи цілий божий рік міську куряву. Старий — Бог з ним! Не доробився, втратив, щастя не мав, чи як там, але з дітьми не так. Не винні вони, що прийшли на світ не в світлицях, а в темних сутеринах, що їх батьки журяться не про вакації, а про кусок хліба і ложку теплої страви.

От тому й „Т-во Вакаційних Осель"!

Щороку збирає бідну дріботу і везе то до Милошевич, то ще де, щоб дрібота побачила багато-багато сонця, щоби втягнула в маленькі груденята багато-багато свіжого воздуху і щоб щодня їла і снідання і обід і вечерю.

Буває, — казали мені — що на цілу кольонію одна дитина заплатить цілу оплату, буває, що три чотири заплатять по пів, а решта...

— Треба вашого хлопчика конче вислати. Мізерний і блідий такий...

— Та я знаю, — відповідає журливо мати — але...

— То ми його возьмемо задурно. Тількиб на дорогу.

— Радаб я, пані, з душі-серця. Але... — і показує рукою свої статки.

— То й ми дорогу якось... Тільки, щоб мав одіння.

Бідна мати тільки руки розведе:

— Звідкиж узяти?! Чоловік другий рік безробітний. Нехай, пані, дитина вже сидить дома! Не пораджу.

— Ну-ну, якось то буде. Може щось для малого і з одіння найдемо.

І малий їде. На вакації, на воздух, на ріку, на сонце.

От-таке то „Т-во Вакаційних Осель".

В середу 4. грудня дає концерт.

А дохід: На одіння, на дорогу, на сніданок для всіх малих, що навіть не мріялиб про вакації.

Галактіон Чіпка.

Загальний Зїзд Рідної Школи.

Згідно з вимогою § 49 точка 2 або обовязуючого статуту Т-ва Рідна Школа проголошуємо

ЗВИЧАЙНИЙ ЗАГАЛЬНИЙ ЗЇЗД РІДНОЇ ШКОЛИ

Українського Педагогічного Товариства, що відбудеться у Львові, дня 25. грудня 1935 р. (середа) в салі Ремісничої Палати при Стрілецькій площі ч. 8. Трамваєм можна доїхати: „1" і „8" з Головного Двірця до Ринку, або „2" чи „5" до Краківської площі; з Личаківського двірця „8" до Ринку; з двірця „Підзамче" до Краківської площі „5" або „9".

Денний порядок:

1) Відкриття Загального Зїзду й відчитання обовязуючого правильника. 2) Провірка протоколу з попереднього Загального Зїзду Р. Ш. (що відбувся 25. XII. 1934). 3) Звідомлення Головної Управи Р. Ш. з діяльности за останній адм. рік, то є за час від 1. вересня 1934 до 31. серпня 1934 про стан шкільництва, про організаційні справи, підприємства, касове й біляносве замкнення Рідної Школи. 4) Звіт Контрольної Комісії та рішення у справі абсолюторії дотеперішній Головній Управі Р. Ш. 5) Дискусія над звітами. 6) Вибір комісії матки для намічення кандидатів до управних органів Р. Ш. 7) Вибір: а) голови Товариства (§ 42), б) 18 членів Головної Управи і 6 членів та їхніх заступників (§ 42), в) 5 членів контрольної комісії і 2 їхніх заступників (§ 43), г) 5 членів Розємного Суду (§ 47). 8) Рішення про висоту членської вкладки на 1935/6 рік. 9) Евентуалії.

Початок Загального Зїзду 9 година рано. Якби в 9. годині рано не було на салі вимаганого статутом числа делегатів (100), то в 10 год. передполуднем почнуться наради Загального Зїзду Р. Ш. в тій самій салі і з тим самим порядком без огляду на число приявних відпоручників (§ 52 статуту).

Наради, реферати та дискусія будуть відбуватися в українській мові. Право участи з рішаючим голосом мають відпоручники Кружків Р. Ш. вибрані Загальними Зборами дотичного Кружка (§ 26, уступ 4) по одному відпоручникові від Ради уконституованих Повітових Союзів Кружків (§ 50); на кожних 50 членів Кружка припадає один відпоручник. Кожних 25 членів нової 50-ки вважається за повну пятьдесятку. Кружок може мати найбільше 15 делегатів, а найменше одного (§ 26 і 50 статуту). Тільки ті громадяни будуть як делегати Кружків Р. Ш. допущені на салю нарад, що їх Кружок Р. Ш. зголосить Головній Управі на письмі до 10. грудня 1934 р. Делегати понад те число, що приписує згадувана постанова статуту, будуть скреслені. Вони зможуть ввійти на салю хіба як гості (оскільки стане місця).

Відпоручники виявляються з уповноваженнями від свого Кружка на письмі (§ 26). Передача уповноваження на іншу особу недозволена. Як гості можуть бути приняті — оскільки стане місця в льокалі Загального Зїзду — тільки ті члени Р. Ш., що викажуться особовою легітимацією Рідної Школи. — Про місце для гостей рішають впорядчики Головної Управи.

Тому, що провірка повновластей делегатів забирає багато часу, делегати повинні по змозі явитися вчасно в льокалі Загального Зїзду.

В год. 8.30 рано відправиться в церкві св. Спаса при вул. Краківській Богослуження за померших членів.

На другий день (четвер) 26. грудня 1935 відбудеться в салі „Української Бесіди" при вул. Рутовського 22 (Народний Дім) Країва Анкета у справах доросту Р. Ш. На денному порядку такі реферати: 1) Користи й труднощі гуртового виховання й навчання — виголосить проф. д-р Олександер Тисовський; 2) Практичні вказівки для організації доросту — виголосить Остап Струк.

До участи в цій Анкеті запрошується всіх тих делегатів на Загальний Зїзд Р. Ш., що тими справами цікавляться і тих членів Р. Ш., що їм треба про ці справи знати, а в першу чергу всіх організаторів та опікунів доросту Р. Ш.

Початок нарад год. 9-а рано.

ГОЛОВНА УПРАВА РІДНОЇ ШКОЛИ:

Іван Галущинський голова. **Д-р Мирон Коновалець** секр.

Спорт.

КУРС ЛЕЩЕТАРСЬКИХ СУДДІВ

Окружний лещетарський субреферат повідомляє, що в четвер 5. грудня в год. 19 починається з домівці У. С. С. (Підвалля 7, партер) курс лещетарських суддів. На цей курс обовязані прибути крім нових кандидатів усі давні судді.

ПІНҐ-ПОНҐ У СТАНИСЛАВОВІ.

Пролом I — Пшебуй I 1:5. Змагання за мистецтво Б кл. в пінґ-понґу закінчилися програною Пролому, який виступив без чотирьох грачів з I. дружини. Одинокий пункт здобув Андрішин II.

Пролом II — Пшебуй II 2:4. Товариські змагання закінчились непотрібною програною резерви Пролому. Пункти здобули Пужак і Безрукий. Добре держався молоденький Перейма, зате Куліба грав слабо й повинен був виграти.

Б. Л.

РЕКОРДОВИЙ РАЙД УКРАЇНСЬКИХ СОВІТСЬКИХ НАКОЛЕСНИКІВ.

Пятьох українських спортовців вирушило перед чотирьома місяцями на колесах з Одеси до Владивостоку. Цей незвичайний наколесницький райд мав на меті виказати міць українських спортовців та видержливість колес марки „Україна" совітської продукції у Харкові. Трасу райду 14.317 км. переїхали вони у 117 днях. Кожний наколесник мав при собі клунок потрібних річей ваги яких двох пудів. За 117 днів їзди на колесах учасники цього рекордового райду приїхали до Владивостоку.

(А. Т. Е.)

Нові книжки й журнали.

ЖУРНАЛИ:

PRZEGLĄD SPOŁECZNY. Lwów, październik—listopad 1935. R. IX. № X—XI.

PLON. Ilustrowany miesięcznik rolniczo-ogrodniczy. Chorzów, grudzień 1935. R. II. № 13.

PŁOMYK, tygodnik dla dzieci i młodzieży. Warszawa, 2 grudnia 1935. R. 20. № 14.

PŁOMYCZEK, tygodnik dla młodszych dzieci. Warszawa, 2. grudnia 1935. R. 20. № 14.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Міський Театр.

Середа, 4. XII. год. 8. веч. Аб 5. „Ревізор“.

Четвер, 5. XII. год. 8. веч. Аб. 5. „Ревізор“.

Пятниця 6. XII. нечинний.

Субота, 7. XII. год. 8. веч. Аб. 6. премієра „Пригода в Гранд Готелі“.

Театр Рівноролвостей.

Нечинний.

Кіна.

АДРІЯ: „Революція в Шангаю“.

АПОЛЬО: „Втеча“.

АТЛЯНТІК: „Найщасливший день в моїм житті (Йосиф Шмідт).

БАҐДА: „Чорний кіт“, „Помста дикунка“.

ҐРАЖИНА: „Вередлива Марієта“.

КАСИНО: „Його величність шофер“.

КОПЕРНИК: „Тільонка“ в Францісковою Галь.

МАРУСЕНЬКА: „Бенгалі“ (Гейрі Купер).

МІРАЖ: „Катюша“ і Ревія маріонеток.

МУЗА: „Секвоя“.

ПАКС: „Були собі два гільтаї“ (Льорель і Гарді).

ПАЛЯС: „Рапсодія Балтику“.

ПАН: „Весела вдовичка“ та „Доля кавярка“.

РАЙ: „Вацусь“.

СОНЦЕ: „Імітація життя“ та ревія“.

СВІТ: „Ігумен Кордецький, оборонець Ченстохови“.

СТИЛЬОВЕ: „Не відходи від мене“ і ревія.

ТОН: „Мала меня“ в Фр. Галь.

УТІХА: „Останній сигнал“ і нова ревія.

ХИМЕРА: „Під гарячим небом Аргентини“.

Закордонне радіо.

Середа, 4. грудня 1935.

Відень (506,8) 17.00 Твори композитора З. Каййна (солісти), 19.25 „Кватро рустегі“ („Чотирьох селян“) оп. Вольф-Ферарія, 22.10 Танк. музика, **Братислава** (298,8) 20.30 Словацькі мельодії (Цікль співів), 21.35 Соната д-моль Новака на скр. і форт., **Прага** (470,2) 11.05 Сальон музика, 16.10 Військ. орхестра, **Париж** (1648) 17.00 Камер. музика, 18.30 Концерт симф. орх., **Білгород** (437,3) 12.00, 22.20 Музика, **Берлін** (356,7) 18.30 Співаємо та граємо, 20.45 Вок.-муз. концерт, **Кенігсвустергавзен** (1571) 18.00 Давня скр. музика, **Мінхен** (405,4) 12.00, 13.15 Концерт, 22.40 Мінхенські композитори, **Будапешт** (549,5) 19.00 Нар. пісні, 21.00 Три сутти Доганія, **Мілано** (221,1) 12.30 Популярна музика, 20.50 Орх. концерт, **Рим** (420,8) 19.45 Розривковий концерт, 20.50 „І Монеді Фйорентіні“ оп Ранцата.

Четвер, 5. грудня 1935.

Відень (506,8) 18.00 Віденська музика, 21.00 Симф. концерт, **Братислава** (298,8) 19.55 Циг. мотиви, 20.10 „Княжна чардаша“ оп. Кальмана, **Кошиці** (259,1) 15.0 Концерт, 18.00 Для Закарпаття, **Прага** (470,2) 12.35 Сальон. квартет, 22.15 Танк. музика, **Париж** (1648) 13.15 Легка музика, 21.00 Вок. концерт, 21.45 Симф концерт, **Білгород** (437,3) 16.00 Музика, 21.00 Нар. пісні, **Берлін** (356,7) 12.30 Концерт, 14.15 Веселі мельодії, **Кенігсвустергавзен** (1571) 14.00 Музика, 20.10 Шуберт-Бетовен-Ліст, **Мінхен** (405,4) 12.00 Концерт. 21.00 Вес. муз. авдиція, **Будапешт** (549,5) 12.05 Спів, 17.30 Циг. музика, 18.25 Фінляндські пісні, 21.40 Мадярська камер. музика, **Мілано** (221,1) 11.30 Популярна музика, 16.40 Вок. концерт, 20.50 „Сумерк богів“ оп. Вагнера, (І. і ІІ. дія), **Рим** (420,8) 17.30 Транси з Асмари, 19.05 Легка музика, 22.15 Камер. концерт.

Львівське радіо.

Середа, 4 грудня 1935.

6.30 Ранішня авд., 6.50 Муз. в гр. пл., 7.20 Ранішня авд., 7.55 Трохи інформацій. **10.00 Богослуження з Успенської церкви у Львові.** 8.00 Для шкіл, 11.57 Сигнал часу. 12.03 Полудневий денник, 12.15 Відживна вартість, 12.30 Концерт орх., 13.25 Хвилина домашнього господарства, 13.30 Концерт бажань, 15.15 Експорт, 15.20 Біржа, 15.30 **Українські народні пісні з гр. пл.**, 16.00 Муз. загадки для ст. дітей, 16.20 Спів у супр. форт., 16.45 Гутірка музика зі слухачем радія, 17.00 Будучина безробітної молоді, 17.20 Російська симф. музика з гр. пл., 17.50 Огляд закорд. гумору, 18.00 Вок. дуети в супр. форт., 18.30 **„Лавреати української літературної нагороди“ виг. д-р Михайло Рудницький**, 18.45 Форт. транскрипції вальсів із гр. пл., 19.00. Цікаві діти. Зухвала дитина, 19.20 Реклям. концерт, 19.35, 19.40 Спорт. вістки, 19.48 Актуальна гутірка, 20.00 Транся. з Будапешту: Веч. мадярських мельодій — орх., солісти. 20.30 Що дві години новий відбірник. 20.55 Із сучасної Польщі 21.00 Шопенова творчість (форт., віольонч., 21.30 Поезії про Людь, 21.50 Гутірка: Мотор інтересів, 22.00 Танкова музика, орх., 23.05 На добраніч — гр. пл.

Четвер, 5. грудня 1935.

6.30 Ранішня авдиція, 6.60 Легка муз. з гр. пл., 7.20 Ранішня авдиція, 7.55 Трохи інформацій, 8.00 Для шкіл (промова Вацл. Серошевського), 11.57 Сигнал часу 12.03 Полудневий денник, 12.15 Муз. поранок — музика, спів, промова Кадена-Бандровського, 13.20 Сучасна опера з гр. пл., 15.15 Експорт, 15.20 Біржа, 15.30 Твори на скрипку з супр. форт., 16.00 Оповідання для дітей виг. Старий Доктор, 16.15 Концерт орх., 16.45 Пісні зиленшини (хор), 17.17 Про величину людини (про книжку проф. Фл. Знанецького), 18.00 Форт. ресіталь, 18.30 Господарські проблеми, 18.40 Туристичний інформаторр, 18.45 Російська пісня з гр. пл., 19.00 Фільмові актуалії, 19.20 Реклям. концерт, 19.35, 19.40 Спорт. вістки, 19.50 Актуальна гутірка, 20.00 Концерт солістів (спів музика), 20.45 Веч. денник, 20.55 Протигазово-летунська оборона, Про Й. Пілсудського, 21.45 Симф. концерт, 23.55 Танк. музика з гр. пл.

БІРЖА.

Гроші.

Долар у Львові у приватних оборотах 5.29—5.32.

Нім. марка 1·50—1·55, фр. франки 34·90—35·05, шв. франки 171·00—172·00, фунти стерлінги 26·15—26·30, австр. шилінги 98·50—100, чеські кор. 20.75—21.25, рум. леї 26·50—28.00, італ. ліри 33.00—35.00.

Золото: Долари 8.99—9.02, Рублі 47.00—48·00, Фр. франки 34.40—34·8·, Корони 36·20—37·00 Дукати 82.50—83.83; 1 грам золота 5.924.

Срібло: Корони 0.34, Рублі 1.50, Фльорени 0.85; 1 гр. срібла 7—8 сот.

Папери.

3-прц. будовляна 39.75, 5-прц. поз. конверсійна 63.50, 5-проц. поз. залізнича 54·00, 6-проц. поз. доларова 78.00, 4-проц. поз. стабілізаційна 62.28 — 62.25 — 62.50 дрібні 63.50.

ЗБІЖЕ.

	Ціни льоко Львів від до
Пшениця одн.	17·25—17.50
Пшениця зб.	16.25—16·50
Ячмінь одн.	12·50—12.75
Ячмінь на мл.	12·25—12.50
Вика чорна	20.00—21·00
Вика сіра	18.50—19.00
Гречка на мливо	13·75—14·00
Коноп. сімя	27.50—29.00
Ріпак зимовий	41·00—42·00
Ріпак літний	36.00—38·50
Висівки пш. середні	8.25— 8.50

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“.

„Маслосоюз“ повідомляє, що в дні 2-го грудня ц. р. кооперативам платив за: льоко Львів.

1 кг. масла десерового бльокового без опакування	2·50 зол.
1 кг. масла десерового в бочках враз з опакуваннями	2.54·50 „
1 кг. масла дес. експорт. враз з експортовим опакуванням дай зачет по	2·60 „
1 л. молока	0·16 „
1 л. сметани	0·75 „
1 к. яєць	4·90—5.00 „

Тенденція на молоко і на яйця сильна, масло і сметану вдержана.

Приймає нових доставців.

Купує вівсяну питльовану муку, гречану муку, просо та овес.

„Маслосоюз“ повідомляє, що від 2. XII. ціни за птицю не нотує внаслідок вагання курсу на птиці.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ФУТРА виконує дешево и солідно Євген Гойнкович, Львів, вул. Домініканська ч. 4. 125 90-90

Церковні коронки ручної роботи, брокати. Фабричні ціни. **Фрайлх**, Сикстська 21. 646 4-7

Золоті та срібні вироби, перстені, шлюбні обручки тощо, продає дешево славнозвісна католицька фірма **Іван Зельтенрайх**, Львів, Марійська пл. 5. Полагоджує всякі направки. 82

Нову машину системи Зінгера 165 зол. продає „Nova“ Чарнецького 10. 713 5-5

„КАРПАТИ“

ПРОДАЖА НАФТОВИХ ПРОДУКТІВ

поручають:

БЕНЗИНУ НАФТУ ҐАЗОВУ ОЛИВУ МАШИНОВІ ОЛИВИ

Спеціяльні ОЛИВИ і СМАРИ марки „Ґалькар“ як теж ДОРОГОВІ АСФАЛЬТИ, тощо.

„КАРПАТИ“

Організація краєвої продажі нафтових продуктів Концерну „МАЛОПОЛЬСКА“

має власні й комісові відділи в цілій Польщі та

около 500 бензинових стацій, що обслуговують самоходи на всіх важніщих гостинцях Річипосполитої. 352 6-10

Автомобілеві оливи „Ґалькар“

продуковані зі спеціяльної безпарафінової ропи, застосовуючи найновіші системи рафінації

ґарантують найвищу економію

Централя: Львів, вул. Баторія 26.

Телефони: 299-40, 299-41, 299-42, 299-43

Телегр. адреса: **„KARPOLEUM“ Львів.**

НА ОСІНЬ І ЗИМУ

найдешевше КУПИШ ВСІЛЯКІ ТОВАРИ БЛАВАТНІ У ФІРМІ

Галицький маґазин новостей, Львів, Галицька 15.

Для прикладу кілька цін:

Вовна шкоцька	1.50	Полотна	0.55
Вовна десенева	1.85	Димка на підштанці	0.65
Вовна в наим. вироб.	4.50	Перкаліна кольорова	0.70
Вовна на плащ	5.—	Зефіри сірі	0.60
Вовна на спіднички	5.—	Зефіри „Пріма“	0.70
Шевйоти на костюми	2.80	Шифон 80 шир.	0.75
Вовна на мундурики	1.60	Попеліна на сорочки	1.30
Сатина на фартушки	0.90	Всип рожевий	1.05
Брукселіна на фарт.	2.20	Полотна на простир.	1.25
Фланеля на біляи	0.55	Атлас на постіл	1.40
Фланеля гладка	0.75	Пошевки мережковані	1.85
Фланеля на шлафроки	0.75	Простирала на ліжко	2.—
Бая двостороння	1.35	Простирала на ковдр.	4.60
Вельвети і штрукси	1.70	Ручники від	0.30
Коци	4.75	Стирки до посуди	0.45
Пледи	4.—	Хустинки від	0.15

УВАГА: При купні товару від 5.— зол. ДАРОМ БІЛЕТИ до першорядних кін.

Замовлення з провінції полагоджуємо негайно.

УВАГА: Українська обслуга.

Увага! Християнська жіноча конфекція поручає плащі від 35 зол. Львів, Ринок 26, Ендерс. 641 26-31

Солідна жінка шукає праці. Поведе вразково-ощадно домашнє господарство. Корда, Львів, п. Brzozdowce 746 2-2

Фортепіяни, піяніна, продажа, наєм купно, **Марецький**, Львів, Баторія 7. 719 4-13

Вовняні рештки на сукні, спіднички плащі, Прохнік, пл. Капітульна 3. 10-15

Продажа новочасних **тапчанів** та їдальних столів. Вирібня Паненьська 31. 569 5-10

Окрема кімната, харч. до винайму — Театинська 31. 5. 745 2-3

Добрий кухар і масар із 5-літньою практикою (3 роки провадив самостійно кухню в поважній інституції), Має кількалітню господарську практику у фільварку кількасотморговім, вміє плекати дріб, городовину і знає інші господарські роботи. Може заступити дяка, а також сам здатний до аматорських вистав, шукає посади зараз. Надається на фільварок або до безженного священика на селі. Зголошення до Адм. „Діла“ під „Господар“.

Перше українське кошикарське заведення **SALIX** поручає всякі кошикарські вироби по найдешевших цінах, **Львів, Личаківська 27.** 647 8-10

Радіоаматори купують

найдешевше в „УНІВЕРСУМ“ Львів, Казимирівська 47. Цінники дарем. 3-10

Ширіть наш часопис!

ПІЯНІНА і ФОРТЕПІЯНИ

B. SOMMERFELD

Експорт до всіх частин світа (головно до Льондону)

Догідні умовини купна.

Новацький, Пілсудського 17

Купно і продажа оказійних інструментів. 10/92 24-28

Хто дістане за Народову Позичку 100 прц. її вартости?

При закупні **МЕБЛІВ** приймаємо Народову Позичку як 100%

Мебльовий Дім

„ДОРОТЕУМ“

Львів, Бракрівська 3.

МЕБЛІ: їдальні, спальні, кабінети, тапчани клюби декорації

поручає віденська вирібня столярсько-тапіцерська **Івана Ортнера** **Львів Сикстуська 41.** Телефон 229—79

„ДЕКА“ новововідкрита українська фабрика цукорків і чоколяд **Львів, Пастів 9** в подвірю. Поручає свої вироби по низьких цінах. 618 10-10

Присилайте передплату!

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло“. З друкарні Вид. Спілки „Діло“. Львів, Ринок 10.